

ЛОПАТЮК Наталія Іванівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської мови,
Чернівецький національний
університет імені Юрія Федьковича
(м. Чернівці, Україна)

МЕТОД «ПЕРЕВЕРНУТОГО КЛАСУ» У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Сучасна методологія вивчення іноземної мови базується на комунікативному підході, який фокусується на спілкуванні як безпосередньому прояві взаємодії учнів. Однією із моделей такого навчання є «перевернутий клас» (flipped classroom) – учні самостійно знайомляться з теоретичним матеріалом, опрацьовують його, переглядають відео, вивчають лексику. На самому занятті викладач залучає студентів до використання нових мовних структур на практиці, відтворення їх у реальних ситуаціях. Студенти зосереджуються на продукуванні і час, проведений у класі, стає ефективнішим. Викладач використовує його для вирішення проблем та практичних завдань через створення середовища, де учні можуть вільно практикувати свої мовленнєві навички. Залучення учнів до таких занять дозволяє їм легко запам'ятовувати нові конструкції, закріплює набуті знання.

Метод «перевернутого класу» у навчанні учнів, для яких англійська – іноземна – висвітлювався у працях [1; 2] – емпіричні дослідження навчання граматики; [3] – фокусується на використанні зазначеного методу для відпрацювання знань граматики в усному мовленні.

«Перевернуте» навчання – це змішана модель навчання та викладання, заснована на принципі, що клас – це місце, де має відбуватися активна частина навчання. Воно «перевернуте» (або «інвертоване»), тому що вимагає від учнів певної підготовки перед уроком, щоб час, проведений з викладачем, був використаний ефективніше. Перед уроком учні самостійно опрацьовують вокабуляр або дивляться відео та готуються до того, що відбуватиметься на уроці. Під час уроку основна увага приділяється напівконтрольованій та вільній практиці, використанню нових мовних структур та обговоренню теми відео. Іншими словами, урок стосується продуктивного, а не пасивного навчання, таким чином дорогоцінний час у класі використовується активніше.

Викладачі англійської як другої мови часто пропускають завдання на вирішення проблем, дебати, рольові ігри, дискусії та мозкові штурми через брак часу. Підхід перевернутого навчання дозволяє проводити ці інтерактивні заходи. Передкласна частина перевернутого уроку також може бути зосереджена на створенні контексту уроку, щоб підготувати учнів до того, що вони вивчатимуть у класі.

Перевагами перевернутого навчання є такі моменти:

- Учні можуть контролювати свій навчальний процес і бути більш автономними. Вони можуть обирати темп навчання, переглядати відео скільки завгодно разів. Це збільшує їх мотивацію, спонукає до більшої активності на занятті. Окрім того, учні стикаються з англійською мовою поза класом, що допомагає виробити звичку робити це частіше.

- Дослідники виявили, що метод перевернутого навчання, що застосовується до викладання англійської як другої мови, робить учнів більш впевненими та підготовленими до продуктивного етапу. Учні досягли значно кращих результатів, майже на 30%, коли застосовувалася модель перевернутого навчання [1, р. 277–278]. Перевернуте навчання також дозволило учням набути більш незалежної культури навчання.

«Перевернутий клас» можна поділити на дві частини: 1) *передзаняття* – ця частина створює умови. Вона дозволяє учням самостійно вивчати нову граматику чи лексику, переглядати відео, готувати аргументи чи нотатки до уроку. Іншими словами, це забезпечує контекст для занять у класі; 2) власне *заняття* у класі – це частина, де учні практикують те, що вони вивчили, обговорюють питання з відео та розширюють те, що вони вже знають. Вони багато говорять та використовують цільову мову в різних ситуаціях.

Підготовка до «перевернутого класу» займає багато часу, потребує ретельного продумування. Так, викладач може підготувати окремі файли-документи з а) планом дій самостійної роботи студентів як підготовки до заняття та б) планом своїх дій на занятті. Стандартний узагальнений план такого заняття передбачає:

1. Етап розігріву та введення теми, вираженої новим вокабуляром, який вони опрацьовували вдома – студенти бачать тему заняття, намагають відгадати, про що йтиметься. Потім вони обирають кілька колокацій, які, на їхню думку, є корисними для повсякденного вжитку, діляться з партнером по парті, обговорюють значення. Наступні завдання можуть включати встановлення відповідностей між словами / словосполученнями та їх значеннями; заповнення пропусків у тексті словами з переліку; обговорення смислу тексту та окремих висловлювань.

2. Етап обговорення, елісітації та закріплення граматичного й лексичного матеріалу. Студенти обговорюють вже переглянуте відео, використовуючи вокабуляр уроку; порівнюють почуте у відео з граматичною темою заняття – знаходять відповідність, доповнюють з допомогою викладача. Закріплюють граматичний та лексичний матеріал, описуючи запропоновані викладачем картинки.

3. Етап надання домашнього завдання для закріплення / повторення.

У підсумку можна стверджувати, що метод «перевернутого класу» сприяє набуттю та ефективному практичному використанню не лише навичок, що належать до розряду *hard skills*, а й навичок розряду *soft skills*, оскільки суттєво розвиває компетенції, що відповідають за соціальну взаємодію. Це, в свою чергу, є надзвичайно важливим момент в епоху воєнного стану післяковідної країни.

Список використаних джерел

1. Dang Nguyen Thuy, Le Van Thinh, Nguyen Thi Xuan The Impacts of the Flipped Classroom Approach on the Grammar Performance of Students at a High School in Ho Chi Minh City, Vietnam. Computer-Assisted Language Learning Electronic Journal. Vol. 26. No. 3. 2025. P. 269–294.
2. Gebregziabher H.A., Filate A.Y. & Bishaw K.S. Grammar learning in a flipped classroom: Measuring achievement and students' perceptions. Discov Educ 4, 265. 2025. URL: https://link.springer.com/article/10.1007/s44217-025-00641-0?utm_source=chatgpt.com
3. Lirola M. M. Flipping a language subject to teach English grammar and oral skills at tertiary education. Athens Journal of Education. Athens Journal of Education 2024. No. 1. P. 1–21.